

Happiness is een van de bijzonderste producties van Theaterfestival Boulevard

De Living van NTGent is een saaie voorstelling, maar de zussen Bokongo Nkumu spelen bijna perfect.

Hein Janssen 4 augustus 2019, 17:52

1/8, Theaterfestival Boulevard, Den Bosch. Daar nog t/m 11/8.

**** *Happiness* door Dries Verhoeven

*** *Block Box* door Alida Dors, Miet Warlop en Berlin

** *De Living* van Ersan Mondtag door NTGent

Voordat je het weet loop je aan de nieuwe theaterinstallatie *Happiness* van Dries Verhoeven voorbij. Een klein betonnen gebouwtje, verscholen op het Burgemeester Loeffplein, hartje (winkel)centrum Den Bosch. En toch is dit een van de bijzonderste producties van het eerste weekend van theaterfestival Boulevard, dat dit weekend in de Brabantse hoofdstad is begonnen.

Als je met twee, drie anderen naar binnen gaat, kom je in een soort noodapotheek met achter de balie Amy, de assistent. Achter haar staat een kast vol medicijnen en drugs. Om er een paar te noemen: prozac, GHB, seroxat, oxycodon, heroïne, ketamine, paddo's. Maar ook alcohol, in de vorm van een heupflesje wodka. Amy legt ze stuk voor stuk in een laatje en schuift ze onder de toonbank door naar ons, verbaasde en nieuwsgierige toeschouwers. Daarbij geeft ze in het Engels toelichting op het betreffende medicijn of drug, wat de werking is, wat de voor- en nadelen zijn. Zonder commentaar, zonder moraal – gewoon: dit is het, en dit doet het met u.

[Amy is een robot, gemaakt in opdracht van Dries Verhoeven](#), die de afgelopen jaren al een aantal spraakmakende theaterinstallaties heeft gemaakt. Meestal duikt hij op in festivals zoals dit, ergens in de stad, tussen gewone mensen en hun dagelijkse dingen. Bijna een halfuur heb ik naar Amy geluisterd. Ik vond het – in al zijn ogenschijnlijke simpelheid – uitermate fascinerend. *Happiness* is een gesproken bijsluiter en spoedcursus drugs voor beginners ineen, en vooral vervreemdend. Dat je van LSD zomaar verliefd kunt worden op een vriend of ineens een echtscheiding wilt. Dat XTC een uitgebluste relatie weer tot leven brengt en dat je paddo's het best met pindakaas kunt innemen. Al die tijd lijkt Amy een klinische consultant, maar je ziet ook haar emoties: ze knippert met haar wimpers, af en toe bonst haar hart, ze spreidt haar armen als vleugels.

Het mechanische wordt mens, het menselijke mechanisch. Tegelijk maakt Verhoeven impliciet een duidelijk statement: laten we niet al te opgefokt doen over drugs als we dagelijks onze geest vertroebelen met pijnstillers en alcohol.

Festival Boulevard speelt zich als vanouds af op veel locaties in stad en ommeland, met als centraal punt de Parade, het lommerrijke plein onder de Sint Janskathedraal. Daar staan allerlei eet-, drink en theatertentjes en er worden openluchtvoorstellingen gegeven. Scenograaf Theun Mosk ontwierp voor deze editie drie minitheaters, de Block Box, waar Miet Warlop, Alida Dors en de groep Berlin minivoorstellingen hebben gemaakt. Veel verder dan wat beeldprojecties en visuele grapjes gaan die niet, maar *Box Project* van Berlin is behoorlijk inventief. In een soort visueel hoorspel luisteren we naar de oprichtingsvergadering van de VVD, de Vereniging voor Vrijwillige Dood. We luisteren een kwartiertje naar een erg grappige en soms macabere bijeenkomst waarin satire over leven en dood de boventoon voert.

Leven en dood is ook het onderwerp van de officiële openingsvoorstelling *De Living* van NTGent. Gemaakt door de hier nog onbekende Duitse theatermaker Ersan Mondtag (32), met als performers de tweelingzussen Doris en Nathalie Bokongo Nkumu. Deze tekstloze voorstelling speelt zich af in een schitterend decor: een anoniem appartement, met een tafel, stoelen, een keukenblokje, en opvallend behang.

Nathalie Bokongo Nkumu en Doris Bokongo Nkumu in 'De Living'. Beeld Birgit Hupfeld

De Living toont de laatste anderhalf uur in het leven van een jonge, zwarte vrouw, maar dan in spiegelbeeld. Er gebeurt vrijwel niets anders dan dat de vrouw aan tafel zit, een hoestaanval krijgt, een bordje soep eet, water drinkt en ten slotte haar hoofd in de oven stopt. Vervolgens wordt de film als het ware van achter naar voren teruggedraaid, en soms weer doorgespoeld. Het is in wezen de röntgenopname van een weloverwogen zelfdoding, waarin Mondtag speelt met tijd, volgorde en verwachtingspatronen.

‘Kijk goed en precies, en associeer vrijuit’, adviseert NTGent de toeschouwer. Welnu: *De Living* kan gezien worden als een aanklacht tegen het wegstoppen van zwarte vrouwen in anonieme woonblokken. Of als herinnering aan het koloniale verleden van België: niet voor niets hangt er een portret van de koning Leopold II aan de muur. Maar op de transistorradio die de vrouw af en toe aanzet, horen we *Ain't No Sunshine* van Bill Withers. Dus dit is misschien wel de gestileerde kroniek

van een aangekondigde dood. Als voorstelling helaas onbestemd, tergend langzaam en saai.

De manier waarop de twee zussen hun rollen spelen is niettemin bijna eng perfect. In wezen zijn zij afstandelijker en onmenselijker dan Amy, de apothekersassistent met haar pepmiddelen.